

We Lwowie, dnia 3. maja 1900.

Aleg. 208

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o petycyi gmin okręgu sądowego Leżajskiego o wezwanie c. k. Rządu, aby utworzył Starostwo w Leżajsku.

Wysoki Sejmie!

Gmina miasta Leżajsk i 23 gmin okręgu sądowego Leżajskiego wniosły do Wysokiego Sejmu petycyę o wezwanie c. k. Rządu, by w Leżajsku kreował Starostwo. W petycyi tej utrzymują petycyonujące gminy, że od szeregu lat dopominały się w Radzie państwa i w c. k. Ministerstwie spraw wewnętrznych utworzenia Starostwa w Leżajsku i że Rada państwa odstąpiła w r. 1896 petycyę w tym przedmiocie c. k. Rządowi do uwzględnienia, czemu jednak c. k. Rząd zadość nie uczynił a natomiast z całości powiatu Łańcuckiego wydzielił okręg sądowy Przeworski i w r. 1899 Starostwo nowe w Przeworsku kreował.

W petycyi obecnie Wysokiemu Sejmowi przedłożonej naprowadzają petycyonujące gminy, że są zbyt odległe od powiatowego miasta Łańcuta, że z tego powodu mieszkańcy narażeni są na rozmaite niedogodności połączone z kosztami podróży i ze stratą czasu, — że w porze letniej ysiączne rzesze pątników przybywają na odpusty do klasztoru Leżajskiego, — że niejednokrotnie w okolicach Leżajska odbywają się całymi pułkami ćwiczenia wojskowe, — że przepływające przez okolice Leżajska rzeki San i Wisłok często wyrządzają spustoszenia a ludność nie ma tak bliskiej i troskliwej opieki Władz administracyjnych; — które to wszystkie motywa uważają petycyonujące gminy za dostateczne, ażeby uzasadnić swoje życzenia co do ponownego podziału politycznego powiatu Łańcuckiego i kreowania nowego Starostwa w Leżajsku.

Komisya administracyjna konstatuje, że jak to ogólnie wiadomo, w r. 1899 rzeczywiście z części powiatu Łańcuckiego utworzył c. k. Rząd z własnej inicjatywy nowe c. k. Starostwo w Przeworsku, nie zasięgając w tej mierze zdania ani Wysokiego Sejmu ani Wydziału krajowego.

Dawny powiat Łańcucki był co do liczby mieszkańców jednym z największych w kraju, słuszną więc było rzeczą, że do podziału tego powiatu na dwa administracyjne okręgi przyszło, a że siedzibę utworzono w Przeworsku, to prawdopodobnie dlatego, że nietylko okręg sądowy Przeworski wykazywał większą liczbę ludności, ale nadto samo miasto Przeworsk jako siedziba nowo powstałych wielkich zakładów przemysłowych ku temu się nadawało, niezawodnie więc względy administracyjne za wyborem tej miejscowości przemawiały.

Czyli motywa przez petycyonujące gminy naprowadzone są uzasadnione, tego bez poprzednich badań urzędowych Komisya administracyjna osądzić nie może, jak też nie można bez odniesienia się do Władz politycznych ocenić, o ile dalszy podział powiatu Łańcuckiego, a więc kreowania nowego Starostwa w Leżajsku ze względu na publiczną administracyę i ze względu na potrzeby mieszkańców jest wskazane.

Ogólnikowo tylko może Komisya administracyjna zaznaczyć, że komunikacje gmin okręgu sądowego Leżajskiego z Łańcutem i Przeworskiem są wcale ułatwione wyjąwszy może kilka gmin, które sytuowane są za rzeką Sanem i zarówno trudności komunikacyjne tak z Łańcutem jak z Leżajskiem przedstawiają.

Jakkolwiek zaprawdę wygodną jest rzeczą mieć władzę w pobliżu, to jednak zbytne mnożenie urzędów już ze względów finansowych nie bardzo jest pożądane, zwłaszcza jeżeli nie stoi w stosunku do korzyści, jakie mają być przez to odniesione.

O ileby jednak wyższe Władze polityczne uznały za potrzebne okroić powiat Jarosławski i powiat Niski i część gmin tych powiatów przydzielić do okręgu sądowego Leżajskiego z zamiarem tworzenia nowego Starostwa, to przypuszczać należy, że miasto Leżajsk mogłoby być wzięte w propozycję na siedzibę nowego Starostwa.

Dopokąd atoli nie będą przeprowadzone badania, Komisya administracyjna nie ma dostatecznej podstawy do stanowczego oświadczenia się w jakimkolwiek kierunku, dlatego stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycją l. 1514/1261 gminy Leżajska i 23 gmin okręgu sądowego Leżajskiego o utworzenie Starostwa w Leżajsku odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesyi.

Zast. przewodniczącego:

Szeptycki.

Sprawozdawca:

Rudrof.